

Toulky přepyšskou minulostí

L.

MILNÍKY MINULOSTI autor Vladimír Zdeněk st.

Asi každý z nás si ze školních let pamatuje, jak jsme si museli do paměti ukládat data významných událostí. Některá jsme si uložili na celý život, některá překryl tok nových informací, došla zapomnění a dnes si je vybavíme jen s pomocí internetu. Některá zůstala jen prostým matematickým pojmem, bez jasnějšího obsahu. Třeba taková Zlatá bula sicilská. Rok 1212 byl docela dobře zapamatovatelný, ale její obsah, zaručující dědičnost panovnického titulu českých králů i dobových souvislostí nám někdy uniká. Přitom pro jasnější chápání smyslu a významu historických dat jsou širší souvislosti jejich vzniku velmi důležité.

Několik dat přepyšské minulosti chci v tomto článku připomenout a velmi stručně, jednoduše a laicky k nim ty zmíněné souvislosti připojit. Nejde v žádném případě o přístup badatelský, ale spíše o popularizaci obecného přístupu k poznávání naší minulosti.

1355 - První písemná zmínka o obci Přepychy

Popis a politika – Vrchol české státnosti v Evropě. Karel IV korunován římským císařem. Vliv českého krále v Evropě je nepřehlédnutelný.

Přepychy patří pod panství pánů z Dobrušky (uváděn je Mutina a syn jeho Sezema), a rovněž místní farnost patří pod dobrušský děkanát – (uváděn je jako tehdejší děkan plebán Dominik Domek).

Český král Karel IV.

vit výstavbu Karlštejna, a umístit zde královskou klenotnici. Připravuje se výstavba Karlova mostu, zahájená o dva roky později. Je to doba kulturního rozkvetu.

Příjezd Karla IV. s Annou Svidnickou na korunovací císařem. 5. dubna 1355 vstoupil branou u Andělského hradu do Říma.

Zajímavosti – Časté domněnky našich kronikářů a badatelů, že v této době existovala mezi Čánkou a Přepychami obec (dvorec) Lázeč potvrzuje zmínka z roku 1361. že: „...přepyšský plebán Budek dostal desátek ze dvora Lázeč, aby mohl vydržovat kaplana...“. Rovněž v pozdějších kronikách nalezneme zmínku, že ovčín na okraji obce (známe jako Liduška), patřil pod Lázecký dvůr. Ještě jedna důležitá

poznámka. Uvedený datum nelze považovat za počátek obce. Byla-li zde farnost a místní církevní hodnostář měl právo jmenovat kněze do jiné obce, musela být její historie mnohem starší. O tom ale písemné doklady chybí.

Kultura – Do Čech proniká ze západu gotika, promítající se i do staveb iniciovaných Karlem IV. Po smrti Matyáše z Arrasu (1352) přebírá výstavbu katedrály sv. Víta Petr Parléř. Rozbíhá se činnost univerzity (založena 1348), Karel IV po návratu z římské korunovace rozhoduje upra-

MILNÍKY MINULOSTI autor Vladimír Zdeněk st.**1545 - Ulit nejstarší dochovaný zvon sv. Václava**

Popis a politika – V Itálii začal Tridentský koncil, který reagoval na vznik protestantství a položil základ katolické reformace. Posiloval dogmata katolické církve a vymezoval vztah k protestantství. Nově nastoupivší panovník českých zemí Ferdinand I. Habsburský chtěl na svých zemích upevnit pozici ka-

tolicismu a zároveň proti sobě nepopudit protestantskou opozici. Majitelem opočenského panství je Vilém Trčka z Lípy a na Veliši, pánem v Přepychách je urozený pan Věnek Tamchyňa z Doubravice a Přepych.

Kultura – S upevňováním katolické víry v 16. století souviselo i okrašlování kostela sv. Prokopa v Přepychách. Místní kněz Jan Hradecký nechal ulít u zvonaře Faráře v Hradci, zvon sv. Václava. Po různých peripetiích (rekvizice za 1. sv. války) se nám zachoval dodnes. O pět let později věnoval Vilém Trčka kostelu i novou křtitelnicí.

Zajímavosti – Ve starých dokumentech lze najít údaj, že v té době bylo v Přepychách 47 usedlostí. Z uváděných jmen v berních soupisech se do dnešních dnů zachovala jen jména Novák, Horák a Boháč.

Zvon sv. Václava (1545)

Přepýšská fara (pozdější kresba)

Křtitelnice (1550)

1574 - Přestavba kostela sv. Prokopa do podoby renesanční

Popis a politika – V druhé polovině 16. století a první polovině 17. století patřili Trčkové k nejbohatším českým rodům. Patřila jim rozsáhlá území ve středních a východních Čechách a za rodové sídlo si zvolili Opočno. Rodové bohatství umožnilo provádět rozsáhlé rekonstrukce nejen zámku, ale i na území panství. Zásadním způsobem přestavěli i kostel sv. Prokopa v Přepychách do podoby, kterou v základní konfiguraci známe dodnes.

Celé toto období v Čechách i Evropě bylo poznamenáno sporem mezi vyznavači římskokatolické církve a zastánci protestantských vyznání, vyvrcholeno třicetiletou válkou ve století nadcházejícím. A také třeba tím, že místo Trčků přichází do Opočna rod Colloredů.

Kultura – V šestnáctém století vrcholilo v naší zemi období renezanace. Ta byla obdobím obnovy zájmu o umění, vědu a kulturu a nového životního sty-

lu. Výrazným způsobem se promítala do podoby našich měst i obcí. Na náměstích mnoha českých měst nacházíme její výrazné stopy dodnes. Dokládá to i přestavba našeho kostela.

Zajímavost – Jak je psáno v kronice farní jednou z prvních urozených paní pochovaných v interiéru přestavěného kostela byla manželka urozeného pana Jindřicha Maříkovského z Medonos a z Přepych, která: "...v kostele farním pod kůrem odpočívá pod kamenem a tuto pochována jest. Znak nad ní je této rodiny." Na znaku je uveden letopočet MDLXXIX (1579).

Maxmilian

Platidlo do té doby

MILNÍKY MINULOSTI *autor Vladimír Zdeněk st.*

1643 - Švédská vojska v Přepychách

Popis a politika – Tricetiletá válka vstupuje do svého závěrečného období. Po celou dobu jejího trvání vládne v Čechách Ferdinand III. Velitel švédského vojska Lennart Torstenson zahájil v roce 1642 invazi přes Slezsko na Moravu, během které obsadil Olomouc. V příštím roce se dostává ku Praze, odkud postupuje zpět na Moravu.

Útrapy civilního obyvatelstva

Ferdinant III.

Lennart Torstenson

Při tomto přesunu švédských vojsk se jejich část dostala 3. října 1643 pravděpodobně i do Přepych. V nočních hodinách vtrhli vojáci do vsi, drancovali téměř tři hodiny do svítání, kostelníka Matyáše Chudého probodli kulkou a také ostatní smrtelně pobodali kopími. Vydrancovali drahé věci v kostele a s uloupenými 69 koňmi k ránu odešli.

Ten počet uloupených koní svědčí také o tom, že Přepychy té doby nebyly žádnou chudou vsí, neboť hodnota koní ve válkách byla vždy značně vysoká.

Kultura – Přestože tato doba bývá nepřesně označována za dobu temna, dosáhlo české barokní umění vysoké úrovně, především v architektuře. Vznikaly zde nejen sakrální stavby, jako chrámy, kláštery, ale také nákladná šlechtická sídla, paláce a zámky. Měnila se také architektonická podoba venkova – kostelíky, kapličky, mariánské či morové sloupy a další sochy. Pozornost byla věnována nejen jednotlivým objektům, ale i jejich umístění a vytváření větších celků včetně komponování krajiny za pomoci dominant (sakrální i světské stavby, sochy), os (cesty, aleje) a ploch polí a luk (barokní krajina).

Zajímavost – Švédům se o pět let později podařilo nečekaným útokem dobýt města Pražská na levém břehu Vltavy. Při tomto přepadu byly uloupeny cenné umělecké sbírky Rudolfa II z Pražského hradu. Do Švédska byla odvezena i Ďáblova bible, (Codex gigas), největší rukopisná kniha světa. Její přesnou napodobeninu jsme mohli obdivovat před pár lety na výstavce v místní škole.

Morový sloup
v Kostelci nad OrlicíPřestavba tvrze
Skalka v Podbřezí

Ďáblova bible

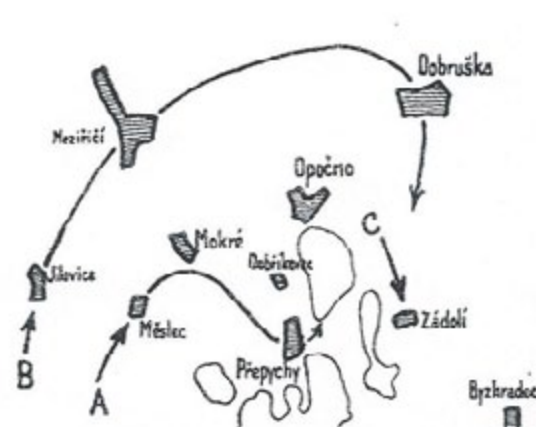

MILNÍKY MINULOSTI autor Vladimír Zdeněk st.**1758 - Generál Laudon jede skrz vesnici**

Popis a politika – Jde o rok, v němž došlo k jedinému doloženému bojovému střetnutí na katastru Přepych v celé historii obce. Tato bitva měla úzkou souvislost s proslulou panovnicí Marií Terezií. Když se ve svých 23 letech ujala vlády nad monarchií, domnívala se místní šlechta i okolní vládci, že je to pro ně mocenská příležitost. Začaly spory o územní dědictví a arcivévodkyně se začala postupně projevovat jako schopná vládkyně a reformátorka. Později na pozadí sedmileté války (1756-1763) vycítil příležitost územních zisků i pruský král Fridrich II. a vstoupil se svými vojsky do Čech. Boje se vedly hlavně směrem k Olomouci a ve Středních Čechách. Generál Laudon byl se svou armádou poslán do našeho regionu, aby napadal tyl Prusů a jeho přísun od Náchoda. Své hlavní postavení zřídil na zámku v Opočně. V roce 1758 se pruská vojska od Olomouce a Nymburka začala stahovat zpět a hrozilo, že tato velká uskupení dostanou Laudonovu armádu do obklíčení. Prozíravý a schopný vojevůdce volil ústup, aby velkým ztrátám zabránil. A to je právě fáze vedení těchto operací, do které zapadá bitva v okolí Přepych. Ke střetům docházelo na okrajích Obory a lesu Kamínek, kde Prusové část chorvatské pěchoty dostihli, 30 mužů zabili a 1 setník a 96 mužů upadlo do zajetí. Laudonovi se ale podařilo vojska z obklíčení vyvést a ustoupit směrem na Solnici a Rychnov.

Kultura – Kultura a umění 18. století bylo ovlivněno hlavně dobou osvícenství. Nastupují nové umělecké směry, z nichž dva nejslavnější byly rokoko a neoklasicismus. Protestantismus nastoluje nové otázky a myšlenky. Technický pokrok a rozvoj řemesel přináší potřebu vzdělávání a reformy (viz. povinná školní docházka Marie Terezie nebo pozdější zrušení nevolnictví Josefa II.).

Zajímavost – Při výročí 260 let od této bitvy uspořádala obec Přepychy v roce 2018 vzpomínkovou slavnost s účastí klubů vojenské historie a mnoha občanů. Díky finančním darů starostky Zdeňky Seidelové a místostarosty Jana Macháčka byly pořízeny a instalovány ve skalách dřevorezby obou vůdčích aktérů těchto minulých událostí.

Pruský král
Fridrich II.Gideon Ernst
von Laudon

Nákres bojů u Přepych

MILNÍKY MINULOSTI, autor Vladimír Zdeněk st.

1832 - Vystavěna nová škola

Popis a politika – Významnou stopu v rozvoji přepýšského školství počátkem 19. století zanechal kaplan a později farář a výborný kronikář Alois Bachman. Podporoval i výstavbu nové budovy školy, kterou 16. 12. 1832 vysvětil. Byla postavena na místě nevyhovující dřevěné budovy z roku 1762, která již svým stavem a k počtu žáků nevyhovovala. V základním půdorysu slouží dodnes. Je nepochybné, že moderní stánek školství posílil i autoritu obce v nejbližším regionálním okolí a přispěl rozvoji vzdělanosti mládeže v dalších letech.

Řídícím nové školy byl učitel Josef Špaček, působící v Přepychách 31 let (1812-1843). Náklady na přestavbu hradil kníže Colloredo.

Kultura – Jak se rozvíjela vzdělanost, rostl i zájem o četbu u dětí, mládeže i dospělých. Napomohlo tomu i zřízení školní knihovny, do které Alois Bachman věnoval 93 svazků. Zajímavé je složení knihovny – čítanky pro děti a evangelia, úřední knihy, knihy patentů, seznam dětí školou povinných, školní protokol, kata-log pilnosti, protokol učitele, kniha cti, kniha hanby.

Zajímavost – Do prvního školního roku v nové budově nastoupilo 188 žáků. Z dnešního pohledu je ten počet nepochopitelný!

1865 - Největší požár v Přepychách

Popis a politika – Rok před tím, než rakousko-uherská vojska prohrála bitvu s Prusy u Hradce Králové a pokračovalo strádání obyvatelstva v našem okolí, prožili si lidé v Přepychách jiné strašlivé peklo. Vypukl největší požár v naší historii. Ve čtvrtek 11. května 1865 se od domu č.29 Václava Ježka a Kateřiny Ehlové vlivem západního větru šířil oheň celou ulicí, přeskočil na dřevěné přístavky u školy, přes cestu na usedlosti po celé levé straně až k Záhornici. Do základů shořelo 45-47 domů, převážně roubenek, pokrytých doškovou střešní krytinou.

Kultura – V kronice se píše, že Přepychy byly před požárem obcí bohatou, ale po této události nastala v mnoha domácnostech bída a mnoho starostí. Přesto jsem jiskěrku nadějí našel. Kon-

Možná podoba tehdejších domů (vlevo dnešní č. 114, vpravo dnešní č. 17)

krtně kronikářský zápis, že obec vynaložila po požáru na almaru a knihy do školní knihovny 36 zlatých 60 krejcarů, za obecní pamětnici (kroniku) 9 zlatých 98 krejcarů a později i 30 zlatých na podporu zdejšího divadla. V tak krušných dobách počín jistě chvályhodný.

Zajímavost – Nevím, zda je zde souvislost, ale faktem je, že v tomto období se v Přepychách intenzivně zřizují obecní studně. Hned rok po požáru (1866) bylo na správu studně u domu čp. 9 Jana a Anny Binarových (dnes Martincovi) vyčleněno zastupitelstvem 36 zlatých a 86 krejcarů. Studna jest hluboká 16 m.

1870 - Založení Jednoty divadelních ochotníků

Popis a politika – Jednota divadelních ochotníků byla založena pokrokovým vlastencem, řídícím učitelem Janem Sklenářem. Mezi sousedy sebral 71 zlatých na stavbu jeviště. Jednota zahájila svou činnost romantickou hrou J. K. Tyla „Slepý mládenec“. Prvním ředitelem byl zvolen kaplan Josef Dejl, režisérem pekař Josef Hájek.

Kultura – Nositeli kultury v obci byli zejména učitelé místní školy Karel Roleček, Josef Brabenec, Václav Řehák, významně se na činnosti divadla podíleli režiséři Jan Rohlena, Josef Lacina a

1923 - „Branského Frantína“ v přírodním divadle

MILNÍKY MINULOSTI, autor Vladimír Zdeněk st.

další. Činnost Jednoty v různém období pochopitelně kolísala, jak ji překrývaly jiné důležité události. Značné oživení nastalo po vzniku republiky, vrcholící v roce 1923 nevidanou přírodní divadelní akcí na Rejzkově stráni. Amfiteátr pro 2 400 diváků, výprava s věrohodnými kulisami a množstvím komparsu na koních udivovala lid přepýšský i návštěvníky z širokého okolí.

Impulsem pro další aktivity byla přístavba jeviště Na Sálu, vedle staré hospody u domu Václava Kupky, s moderním vybavením, které nemělo široko-daleko obdobu.

V šedesátých letech 20. století došlo k oživení divadelní činnosti. Skupina mladších kolem Víta Rohleny (Miroslav Pospíšil, Jan Otčenášek, Václav Marek, Josef Voltr, Jaroslav Čuda...), využívala zkušeností starších ochotníků (Miro-

Šedesátá léta 20. století

slav Otčenášek, Václav Řehák, Libuše Zemánková, Václav Vaněk, František Krušina, Jan Macháček, Václav Kánský, Jaroslav Hartman, maskér K. Kalvach a další) a pouštěla se i do adaptací slavných světových autorů.

Zajímavost – Neuvěřitelná je aktivita Jednoty v letech 1894-1899. Za pět let bylo v Přepychách sehráno místními ochotníky 16 divadelních her, což představovalo 3 premiéry ročně. Na nevelkou obec obdivuhodné!

1889 - Poutní místo Dřízna

Popis a politika – Charismatické místo v lesích na jihovýchodě Přepych poutalo pozornost předků od nepaměti. Údolíčko sevřené stráněmi s okolním lesem, studánka, potok a ticho nerušené přírody, umocňované legendami a

pověstmi. Lidé sem přinášeli symboly toho zájmu – madona z roku 1764, kříž u studánky, mnohokrát obnovený, když dřevo dosloužilo. Oficiálním poutním místem se stalo až díky působení kaplana místní farnosti Aloise

Mádra. Právě z jeho iniciativy, nadšení i finančních darů bylo Dřízenské údolí, citlivě ozdobeno fragmenty sakrálních památek, které celkový dojem a charakter poutního místa umocnily. Ústřední dominantou se stala kaple, stavěná k výročí 40 let panování císaře Františka Josefa a zasvěcená Panně Marii Lurdské. Vysvěcení kaple proběhlo 15. září 1889, a tehdy také dostalo údolí oficiální název Poutní místo Dřízna.

Kultura – Vytváření poutního místa probíhalo v době, kdy ještě na vesnici doznívaly vzpomínky na období selského baroka. Byl to sloh lidové, převážně vesnické architektury, která sice již tvorbu ve Dříznech neovlivnila, ale ve stejném roce jako kaple byla stavěna selská usedlost Holancových čp. 47 (dnes Šmídovi), která prvky tohoto slohu nese. Jak bylo uvedeno již výše, obec žila kulturně díky divadelním ochotníkům i činností pěveckých sborů, které působily rovněž z iniciativy Aloise Mádra. Doklady jsou i o účstech přepýšské dechové kapely i kapel z blízkého okolí při slavnostních aktech probíhajících v tomto poutním místě.

Zajímavost – Náklady na postavení kaple činily 3 328 zlatých 72 krejcarů. Pro srovnání – nové varhany do kostela stály 1 300 zlatých; usedlost č. 35 (dnes Jiří Kalous se prodávala za 2 700 zlatých).

Dřízenské údolí. Alois Beer.

MILNÍKY MINULOSTI, autor Vladimír Zdeněk st.**Zřízení poštovního úřadu**

Popis a politika – Již v roce 1898 se místní zastupitelstvo usneslo, aby byla v obci zřízena pošta. Dosud udržovala zdejší obec jednoho denního posla na poštu v Opočně. Z dnešního pohledu docela brzy po podání žádosti bylo v Praze rozhodnuto a 15. května 1901 byl zřízen c. k. poštovní úřad se sídlem v Přepychách. Obecní správa vyhledala a do pořádku dala vhodnou místnost pro ten úřad, ve svém domku u obecního hostince (asi v čp.159 -dnes Pasekovi).

Kultura – Byl to začátek nového století. Jak se tehdy žilo? Pořád jaksi postaru. V domácnostech nebyla téměř žádná technika, vařilo se většinou na plotně, potraviny se skladovaly ve sklepech a pralo se na valše. A vysavač? Ten byl právě vynalezen. Vymyslel ho třicetiletý britský technik Hubert Cecil Booth.

* Nový poštovní úřad. Dnem 15. t. m. otevřen bude v Přepychách, pont. okresu novoměstského, poštovní úřad s názvem „**Přepychy**“, který bude se zanášeti službou pošty listovní a povozné, jakož i přijímáním a vyplácením vkladů poštovního spořitelny. Nový poštovní úřad bude spojen se sítí poštovní dvěma pěšími posilkami denně k poštovnímu úřadu v Opočně. K doručovacímu okresu poštovního úřadu v Přepychách jsou přiděleny obce **Přepychy** a **Záborníčky**.

Novinová zpráva z této doby v Národních listech

Ale už se začínalo blýskat na modernější časy. V Praze byly postaveny dva mosty, most Legií a Železniční přes Vltavu, na Letné byl postaven stadion (tehdy Slávie). A v Přepychách otevřeli poštu!

Zajímavost – Přes pokrok, kterým bylo zřízení místní pošty zde nebyl dosud telefon. (Zaveden až v roce 1926). A tak ještě v roce 1918 se zprávu o pádu Rakouska a vzniku České republiky lidé v Přepychách dozvěděli až od člověka, který přijel z Opočna na kole!!! A ještě jedna zajímavost – novináři ve zprávě o otevření nové pošty zkomolili Záhornici na Záborníčky (viz. obr.).

1920 - 1927 - Budiž světlo

Popis a politika – Přesnou dobu, kdy, řečeno se Svěrákem, do Přepych „přišel elektrický proud, střídavý, střídavý...“ nelze jednoznačně stanovit. Dne 11. dubna 1920 konala se valná schůze občanstva v Přepychách, ve které ustanoveno bylo místní elektrické družstvo za tím účelem, aby přistouplí členové družstva použití mohli elektrické energie k účelům osvětlovacím a elektrickým pohonům. Přihlásilo se v ten den 73 občanů za členy družstva. Předsedou byl zvolen Václav K. Holanec (čp.47/48). Práce byly dokončeny v dubnu r. 1921 a počátkem května, pokud byly domovní instalace hotovy, počalo se svítit a motory pracovali. Poplatek za členství a připojení činil pro jednu domácnost

270,- Kč, celkové náklady v této první etapě elektrifikace činily 182.388 Kč.

Druhou etapou bylo osvětlení celé návsi a kostela. V této otázce docházelo k mnoha sporům o nákladech, s největšími poplatníky daní (velkostatek, patron záduše, velkoživnostníci), nebo při jednání politických stran, kdy jedna popírala snahu druhé. (Nepřipomíná vám to něco?). Obtížné byly i rozepře mezi našim elektrickým družstvem a elektrickým Svazem v Hradci Králové o předcházející nedoplatky. Vše se vyřešilo až za několik let a světlo osvítilo náves až o Vánocích roku 1927. Po své linii řešila osvětlení kostela farnost a ve stejném roce byl kostel rovněž osvětlen.

Kultura – Nositeli kultury a společného

života v obci byli v té době především členové hasičského sboru, pořádající pravidelné plesy a zábavné akce. Fungovala knihovna, umístěná ve škole a z členských příspěvků a pomocí obce doplňovaná svazky zábavnými i poučnými. Stagnovala činnost divadelních ochotníků, kterým k výraznému oživení přispěla elektrifikace až po roce 1928, instalací moderních zařízení v novém Sále.

Zajímavost – Na osvěcení kostela věnoval farář Honců z vlastních prostředků 11 tisíc Kč. Elektřina v kostele umožnila později zakoupit elektrický vysavač prachu GEA od firmy Gustav Andrlé z Prahy za celkovou částku 779 Kč 90 h.

1954 - Nové hřiště

Popis a politika – Již krátce po skončení války se objevují snahy vybudovat odpovídající hřiště. V roce 1948 bylo dosavadní hřiště U Hrušky oseto, fotbal stagnuje, SK se slučuje s TJ Sokol a na výstavbu i místo nového sportovního zázemí jsou rozporné názory. Uvažuje se o Dříznech, o poli pana Rejzka, na poli u Holancova sadu, ale obec nakonec prosadí prostor za Dvorským rybníkem. Práce začínají v roce 1950, pro nedostatek technických prostředků se často přerušují, spory pokračují. Nakonec je definitivně rozhodnuto, František Krušina zajistí techniku a práce se dokončí. Na posvěcení roku 1954 je hřiště, zápasem žáků Přepych a Opočna slavnostně otevřeno. Za mnoho tehdejších činovníků „s velkým tahem na branku“ vzpomeňme alespoň Josefa Groha.

MILNÍKY MINULOSTI, autor *Vladimír Zdeněk st.***1954 - Nové hřiště**

Kultura – Někdo může namítnout, jaké je hřiště milníkem minulosti. Ale nepleťme se. Hřiště, které se postupně rozrůstalo nejen ve sportovní, ale i v areál, který k rozvoji kulturního a společenského života v obci přisívá dodnes. Těch minulých i dnešních zábav, soutěží, festivalů, výstavek, i se svým občerstvovacím zázemím pamatuje. Umožňuje činnost všem

dobrovolným spolkům, obci a naplňování volného času především dětem a mládeži

Zajímavost – Na novém hřišti nejsou žádné kabiny, mužstva se přestrojují v hostinci u Franců (dnes Katka). První kabina (dřevěná bouda), získaná od Vojenských staveb je postavena až v říjnu 1962!

1979 - Mateřská škola

Popis a politika – V sedmdesátých letech minulého století byla vesnická infrastruktura fakticky na život obyvatel připravena. Byl zde společenský sál, kino, základní obchody, hostinec, vodovod, škola, hasičská zbrojnice, pošta, osvětlení návsi, chodníky a komunikace. Citelně ale chybělo zařízení pro nejmenší – mateřská škola. Předcházející pokusy školky ve Statku nebo u Vaněčkových, které organizovalo JZD nebylo vzhledem k potřebám perspektivní.

Navíc do předškolních let vstupovala početná generace, kterou známe z pozdějšího pojmu, jako „Husákovy děti“.

Proto byla v roce 1976, za předsedy MNV Urbana, zahájena v akci Z výstavba nové mateřské školy. Pokračovala i za volebního období předsedy Josefa Kadlece a 6. ledna 1979 byla školka slavnostně otevřena. První den nastoupilo 18 dětí, ale velmi rychle se počet rozšířil na plnou kapacitu 30 dětí. K oživení vzpomínek vzpomenu několik z nich – Radek Tláškal, Martin Karlíček, Jára Vaněk, Markéta Burketová, Katka Jelenová, dvojčata Zilvarova, Míra Bureš a další. Ředitelkou byla Helena Balažovičová, učitelkou Jitka Jakubcová, školnice Květa Hellerová, kuchařky M. Pichová a E. Pinkasová. Zařízení bylo od té doby mnohokrát modernizováno a dodnes vytváří podmínky pro příchod mladých rodin do Přepych.

Zajímavost – Náklady dosáhly na částku 1.626.000, - Kčs. Dobrovolná a bezplatná pomoc mnoha občanů v tom není zahrnuta.

Závěr

Milníků v minulosti Přepych nalezne každý z nás jistě mnohem více. Snahou bylo umístit v článku malý výběr těch, které stály u zrodu obce, které zůstaly dodnes jako hmatatelné doklady bohaté historie. Byly to také události, které dokládají strasti předků, jejich souvislost s historií země i tehdejšího světa. Jsou to i události ryze místní, naplňující rozměr materiální i duchovní, které v modernizované podobě slouží našemu životu dodnes.

Vladimír Zdeněk st.